

הנודר מן המבושל פרק ששי נדרים

עין משפט
נר מצוה

ה א מיי פ"ה מה' לני
המקדש הלוי:
ו ב ג מיי פ"ט מה'
נדרים הלוי טו"ש
י"ד ס' ר"ז ט"ו ב:

הגהות הב"ח
(א) משנה שאיני טועם:

פירוש הרא"ש

דיקולא רבה וחפיה
בופרא. לקח סל גדול
ותפחו צופת: ליביל לי
מיה. ימרו: בריקורא
דאמך ובקריני דאבך.
דאמך אמך מוקדת לפני
ואמך מוכרי: תרמי לי
בפלא. ממוג לי הכוס:
תועה אחת בה. שמימין
נשמימין והלכין אחר
משכב זכור: וביביל יש בה.
נעמה עליו בלאה מנוה על
המה: בסום יבכמו את
ראשיהם. כסוקמת היה
שלאו על זה כלל עיקרו
של זה ובכ"ז איירי ממכבי
בקהל ויון לא יסמו כל
כסן מכלל דרך לאו כלל
כסן איירי ועוד דבישאל
מכיו ורשעם לא יגלחו
והיינו בשאר כהנים: קרא
קרקואי. דלעין של אמו
מקום: ובדלעת הרמוצה.
דלעת העמונה ברמך כל
דלעת העמונה ברמך קודם
לדעת העמונה ברמך גינלן
כפי שמתחלה המינין גינלן
למנון ברמך אכל שאר
מיני דלעין ואילו תקלאים
קך אפי' אם טומנין אותן
ברמך: (מתני') שכבר
ידד לקדשה קודם שידד
לאילפם. שמשלנין אותו
קלת מחילה קודם שמתענין
אותו באילפם: מן היווד
באילפם מותר ביודד
לקדשה. כי היווד לקדשה
אין דרך לתמו באילפם
ויש מפשע אפי' אם
אחר קך מנוחו באילפם
שירד לקדשה תחלה כי
מי היווד לקדשה משמע
שמתלה יריתו לאילפם:
מן הנעשה בקדשה מותר
בנעשה באילפם. אפי'
הנעשה בקדשה משמע
שנגמר בקדשה: מותר
בנעשה בקדשה. אפילו ירד
לאילפם תחלה:

דיקולא רבה. סל גדול: חפיה כופרא. טח אותו צופת כדי
שלא יכא החטים מתוך נקבי הסל: וסחפיה על רישיה. הפכו על
ראשו: ליכיל לי מר. ימדוד: חטים דרשינא. שהלוייתך. ולבדיחותא
קאמר: נקדווא דאנוך. שירקד אצרך לפני כשאשמה: ונקיקני
דאמך. שתהא אמך מוקקרת ומזמרת:
מאי סועבה. דכתיב גבי משכב זכור:
נעלא. כלי קסו: תועה אשה זה.
שמניח משכבי קסו והולך אלל זכר:
מאי סקל. דכתיב גבי אשה הנרבעת
לבהמה: סבלין יש בה. בתמיה:
מאי שיא. הדיא זיאה מלווהו זיאוה.
כלומר היאך מנחת בן מינה לילך
אלל הבהמה: זו מה היא. לשון ספק
שאין ידוע ממני היא מתעצבת:
ספורופא יחידפא. תספורת נאה:
כז עקרו על זה. נמלכס היה שלל
יעלה אחד מן השערות על חזיריו:
קרקוואי. על שם מקומן: דלעס
ארמיס היא דלעס המזריס. כלומר
זו היא דלעס המזריס: ופיה ללאיס
עס הרמוזה. אלמא לאו טמונה
ברמך קאמר אלל מין דלעס היא
שנקראת מרמוזה: מתני' הנודר
ממעשה קדשה אינו אסור אלא
במעשה רחפא. מפרש בירושלמי
אזוהו מעשה רחפא כגון חילקא
טרגיין וטקני סלת ואורו זריר וערסן
והיינו דקאמר אינו אסור אלל
ממעשה רחפא ונקראת רחפא על
שם שרין לרמיח ולבשל הרבה:
גב' שגבר ירד לקדשה קודם שירד
לאילפם. קך היה דרכן במעשה אילפס
שהיו מרמיחין אותו בקדשה רמיח
לקדשה. קמי' דלא ימימא כל שטרמיחו
אותו רמיחא קלה כמו שירד לאילפס
יורד לאילפס מיקרי מפני שהוא מוכן
לקך אע"פ שעדיין לא ירד קמי' ללא.
לכן נראה צעני: מן הנעשה בקדשה
מותר בנעשה באילפס. משום דנעשה
גמר עשיה משמע ומשום הכי מותר
בנעשה באילפס אף על פי שכבר
ירד לקדשה משום דמ"מ גמר עשייתו
לא היה בקדשה: מן הנעשה
באילפס מותר בנעשה בקדשה.
כלומר אף על פי שאמר מכן הוירדו
באילפס שרי כיון דגמר עשייתו
בקדשה היה. קך נראה צעני:
הנודר מן היווד לתגור אינו אסור
אלא צפת. דקתס יורד לתגור
משמע פת. ואם אמר כל מעשה
תגור עלי אסור בכל הנעשה בתגור:
מתני'

עלי אסור בכל הנעשים בתגור:
מתני'

דכנל גריוא דבעינא. בלחיה מדה שארעה אקס: חפיה כופרא.
זיפתו מבחון כדי שיחזיק החטים: ליכיל לי. ימדוד לי: דרשינא כד.
כלומר שאתה חייב לי: שפינא המרא נקדווא דאנוך. שאצרך
ירקד: ובקיקני דאמך. בזמיתגה שאמך ממוג לי הכוס: מאי
סועבה. עשו שניהם: תרמי לי
נעלא. ממוג לי הכוס כמו אנטל:
תועה אשה זה. כלומר שמניח את
אשמו על היתר ותפס וזו על זנות:
(א) כי עניינא קמא. תיתי דביבילי מירמי
לי ולדידיה א"ל קוס רקוד לי: [מאי
סקל. דכתיב] ואשה לא תעמוד לפני
א"ל הוי דרשינא קא נסיבנא א"ל בר
קפרא לברתיה דרבי למחר שתינא חמרא
בריקודא דאבך ובקורקני דאמך בן אלעשה
חתניה דרבי הוה ועשיר גדול הוה אומניה
לבי הילולא דרבי שמעון ברבי א"ל בר
קפרא לרבי מאי יתועבה כל דא"ל רבי דהכין
הוה תועבה פרכה בר קפרא א"ל פרשיה
את א"ל תיתי דביבילי תירמי לי נמלא אתת
רמיא ליה א"ל לר' קום רקוד לי דאימר לך
הכי אמר רחמנא תועבה תועה אתה בה
לכסא אחרינא (א) א"ל מאי תבאל א"ל כי עניינא
קדמאה א"ל עיביד לי דאומר לך עבד אמר
ליה תבל הוה תבלין יש בה מי שניא הדא
ביאה מן כולהון ביאות אמר ליה ומאי
זיזימה אמר ליה עיביד כי עניינא קדמאה
עבד ואמר ליה (א) זו מה היא לא יכיל בן
אלעשה למיסבל קם ונפק הוה ואינתתיה
מתמן מאי בן אלעשה דתניא (א) לא לחנם
פירד בן אלעשה את מעותיו אלא להראות
בהן תספורת של כ"ג דכתיב יכסום יכסמו
את ראשיהם תנא כעין לוליינית מאי לוליינית
אמר רבא ראשו של זה בצד עיקרו של זה
והיינו תספורת של כהן גדול: ובדלעת
הרמוצה: מאי דלעת הרמוצה אמר שמואל
קרא קרקוואי רב אשי אמר דלעת הטמונה
ברמין איתיביה רבינא לרב אשי (א) רבי נחמיה
אומר דלעת ארמית היא דלעת המצרות
כלאים עם היונית כלאים עם הרמוצה תיובתא:
מתני' (א) הנודר ממעשה קדשה אין אסור
אלא ממעשה רחפא אמר קונם היווד
לקדשה (א) שאני טועם אסור בכל הנעשה
בקדשה: גב' תניא (א) הנודר מן היווד לקדשה
אסור ביודד לאילפם שכבר ירד לקדשה
קודם שיודד לאילפם מן היווד לאילפם מותר
ביודד לקדשה מן הנעשה בקדשה מותר
בנעשה באילפם מן הנעשה באילפם מותר
בנעשה בקדשה: הנודר מן היווד לתגור אין
אסור אלא בפת ואם אמר כל מעשה תגור
מתני'

תוספות
בקדשה אסור ביודד לאילפם. אחר שירד לקדשה יורד לקדשה משמע שירד תחלה לקדשה: מן היווד
לאילפם מותר ביודד לקדשה. מחילה אע"פ שנגמר באילפם דיווד לעולם משמע על שם מחלה יריתו
ולא על שם טומן: מן הנעשה בקדשה. משמע העמך הלך מוסר היווד לקדשה תחלה ונגמר באילפם:
מן היווד לתגור אינו אסור אלא בפת. ללא אוקרי יורד בתגור אלל פת כגנל: כל מעשה תגור עלי
אסור בכל הנעשה בתגור. ז"ע דמשמע דהחילוק בין יורד למעשה ואמאי תנא כל מעשה איזי כירשא לימי
כל יורד:

דכנל גריוא דבעינא. בלחיה מדה שארעה אקס: חפיה כופרא.
זיפתו מבחון כדי שיחזיק החטים: ליכיל לי. ימדוד לי: דרשינא כד.
כלומר שאתה חייב לי: שפינא המרא נקדווא דאנוך. שאצרך
ירקד: ובקיקני דאמך. בזמיתגה שאמך ממוג לי הכוס: מאי
סועבה. עשו שניהם: תרמי לי
נעלא. ממוג לי הכוס כמו אנטל:
תועה אשה זה. כלומר שמניח את
אשמו על היתר ותפס וזו על זנות:
(א) כי עניינא קמא. תיתי דביבילי מירמי
לי ולדידיה א"ל קוס רקוד לי: [מאי
סקל. דכתיב] ואשה לא תעמוד לפני
א"ל הוי דרשינא קא נסיבנא א"ל בר
קפרא לברתיה דרבי למחר שתינא חמרא
בריקודא דאבך ובקורקני דאמך בן אלעשה
חתניה דרבי הוה ועשיר גדול הוה אומניה
לבי הילולא דרבי שמעון ברבי א"ל בר
קפרא לרבי מאי יתועבה כל דא"ל רבי דהכין
הוה תועבה פרכה בר קפרא א"ל פרשיה
את א"ל תיתי דביבילי תירמי לי נמלא אתת
רמיא ליה א"ל לר' קום רקוד לי דאימר לך
הכי אמר רחמנא תועבה תועה אתה בה
לכסא אחרינא (א) א"ל מאי תבאל א"ל כי עניינא
קדמאה א"ל עיביד לי דאומר לך עבד אמר
ליה תבל הוה תבלין יש בה מי שניא הדא
ביאה מן כולהון ביאות אמר ליה ומאי
זיזימה אמר ליה עיביד כי עניינא קדמאה
עבד ואמר ליה (א) זו מה היא לא יכיל בן
אלעשה למיסבל קם ונפק הוה ואינתתיה
מתמן מאי בן אלעשה דתניא (א) לא לחנם
פירד בן אלעשה את מעותיו אלא להראות
בהן תספורת של כ"ג דכתיב יכסום יכסמו
את ראשיהם תנא כעין לוליינית מאי לוליינית
אמר רבא ראשו של זה בצד עיקרו של זה
והיינו תספורת של כהן גדול: ובדלעת
הרמוצה: מאי דלעת הרמוצה אמר שמואל
קרא קרקוואי רב אשי אמר דלעת הטמונה
ברמין איתיביה רבינא לרב אשי (א) רבי נחמיה
אומר דלעת ארמית היא דלעת המצרות
כלאים עם היונית כלאים עם הרמוצה תיובתא:
מתני' (א) הנודר ממעשה קדשה אין אסור
אלא ממעשה רחפא אמר קונם היווד
לקדשה (א) שאני טועם אסור בכל הנעשה
בקדשה: גב' תניא (א) הנודר מן היווד לקדשה
אסור ביודד לאילפם שכבר ירד לקדשה
קודם שיודד לאילפם מן היווד לאילפם מותר
ביודד לקדשה מן הנעשה בקדשה מותר
בנעשה באילפם מן הנעשה באילפם מותר
בנעשה בקדשה: הנודר מן היווד לתגור אין
אסור אלא בפת ואם אמר כל מעשה תגור
מתני'

תורה אור השלם
1. ואיש אשר ישכב את
זכר אשתו
תועבה עשו שניהם מות
ימיתו וימיתם בהם
2. ובכל בהמה לא תתן
שבבךך לטמאה לפי
ואשה לא תעמד לפני
בהמה לברכה תבל
הוא: וירקא זה כג'
3. ערות אשה ובתה לא
תגלה את בת בנה ואת
בת בתה לא תחק לילות
ערוהה שארה הנה ומה
הוא: וירקא זה כ'
4. וראשם לא יגלחו
ופער לא ישלחו כסום
יכסמו את ראשיהם:
ויחוקל מד כ

מוסף רש"י
זו מה היא. לטון
ספק (יבמות לז). בן
אלעשה. תמו של רבי
היה ומן ממון ולמנו לו היה
אותה תספורת (שנהדרין
בב). כסום יכסמו את
ראשיהם. כסוקמת הו
ספורין שבגלות. ראש של
זה לנד עיקרו של זה. קך
שמעתי משמו של ר' מנחם
ז"ל וימת לפשו לטון
מת דבר אשה. לא נזית
ראש ולא גירול שער אלא
מגדה שיה אמול"ר בע"מ
(ויחוקל מד כ). לאילפם.
קערה (ביצה דב).

דאבך ובקורקני דאמך. כמו מקדשים טרפי"י: תועה אחת בה. שמימין נשמימין והלכין היה אומר: בריקורא
בבילין יש. צניאה זו משניה הלא ציאה מכל ציאות: קרי קרקוואי. ילועין על אותו מקום שאינו כולל
נשמינל: דלעת הרמוצה ברמין. אינו כולל נשמינל: בלאים. מכלל דהרמוזה לא הו טמונה ברמין אלל על
שם מקום הוא: הנודר ממעשה קדשה אינו אסור אלא במעשה רחפא. דבר שנגמרה בקדשה ואין אסור
באילפם אסור בכל המעשה בקדשה ואפילו גמרו באילפם: תנא הנודר מן היווד